

Юлія Фролова,
здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти,
Навчально-науковий інститут педагогіки і психології,
Державний заклад «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка» (м. Полтава)

Науковий керівник: **Інна Сьомкіна,**
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри соціальної педагогіки,
Державний заклад «Луганського національного університету
імені Тараса Шевченка»(м. Полтава)

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ СЕРЕД ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Постановка проблеми. Гендер є важливою, але іноді невидимою частиною соціального життя. Він також стосується багатьох аспектів життєдіяльності військових інституцій і операцій. Багато недавніх подій продемонстрували крайню невідкладність, необхідність і готовність інтегрувати гендерну перспективу в діяльність збройних сил. Жінки все частіше вступають до військової служби і займають в ній все більш високі посади. Проте, деякі проблеми в гендерній рівності все ще залишаються нерозв'язаними.

На сьогоднішній день у збройних силах більшості держав світу існує розуміння того, що для підвищення якості функціонування військової організації необхідно не тільки включати в лави збройних сил представниць жіночої статі, але й чітко розрізняти ролі і потреби жінок і чоловіків військовослужбовців. Досягти цього неможливо без розвитку потенціалу самих збройних сил в галузі вирішення гендерних питань та зміни колективної ментальної моделі [3, с. 102].

Виклад основного матеріалу. Фемінізація армії є специфічною частиною об'єктивного процесу фемінізації суспільства і виражається посиленням ролі і впливу жінки в армії, а також функціональною залежністю останні від ступеня реалізації особистісного потенціалу військовослужбовцями-жінками [2].

Особливості статево-рольової диференціації та гендерної соціалізації досліджувалися у працях Т. Голованової, М. Палагнюк, О. Рубан. Основні

теоретико-методологічні підходи до дослідження проблеми гендерної політики в Збройних Силах України, стан і тенденції її реалізації знайшли відображення в працях Н. Вавілової, Н. Дубчак, О. Дяченко, Н. Клименко, В. Кротикова, В. Малюги, О. Олійник, В. Топальського, Ю Калагіна та ін.

Комплексна та ефективна гендерна політика – це цілеспрямована діяльність державних інституцій із забезпечення та гарантування рівних прав, свобод та можливостей для жінок і чоловіків, утвердження гендерної демократії, формування гендерної культури в суспільстві, захисту від дискримінації за ознакою статі, що є визначальною умовою досягнення гендерної рівності [1, с. 18].

Нормативно-правова база гендерної рівності серед військовослужбовців включає різні законодавчі акти, які забезпечують дотримання рівних прав і можливостей для чоловіків і жінок у Військових Збройних Силах.

Одним з найважливіших документів є Конституція України, яка забезпечує рівність перед законом та забороняє будь-яку форму дискримінації, в тому числі за статевою ознакою.

Закон України «Про захист від дискримінації» (статті 2, 3, 4) – гарантує заборону будь-якої форми дискримінації на основі статі в тому числі в армії.

Закон України «Про Збройні Сили України» встановлює, що військовослужбовці мають рівні права та обов'язки незалежно від статі, а також забезпечує умови для працевлаштування та професійного розвитку жінок у Збройних Силах України.

У 2016 році був прийнятий Закон України «Про засади державної політики щодо забезпечення гендерної рівності в Україні», який передбачає захист жінок від насильства та дискримінації, встановлює державні гарантії щодо рівних можливостей жінок та чоловіків у всіх сферах життя, в тому числі в армії.

Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (статті 5, 6, 9) – забезпечує гендерну рівність у сфері захисту прав та інтересів ветеранів війни, включаючи жінок-ветеранів.

У зв'язку з цим, українська армія поступово впроваджує політику гендерної рівності та боротьби з дискримінацією на робочому місці. Це включає в себе заходи для забезпечення рівних можливостей для жінок та чоловіків у військових силах, недопущення статевої дискримінації,

проведення тренінгів з гендерної рівності та дискримінації, розробку спеціальних процедур та інструкцій для розгляду випадків дискримінації та інших порушень прав військовослужбовців.

Українська армія також активно співпрацює з різними громадськими організаціями та міжнародними партнерами з метою підвищення свідомості щодо гендерної рівності та боротьби з дискримінацією на робочому місці. Наприклад, було підписано Меморандум про співпрацю між Міністерством оборони України та Українською асоціацією «Жінки у військовій справі» з метою підвищення ролі жінок в армії та забезпечення їхньої рівної участі у всіх аспектах військової діяльності.

Висновки. Отже, можна зробити висновок, що гендерна рівність серед військовослужбовців є важливим аспектом в забезпеченні ефективної роботи армії та захисту прав людей, які служать у військовій сфері. Україна має нормативно-правову базу, яка регулює питання гендерної рівності серед військовослужбовців та забезпечує їх захист від будь-якої дискримінації. Проте, необхідно продовжувати працювати над забезпеченням гендерної рівності в армії та вдосконалювати правові механізми захисту прав військовослужбовців незалежно від їх статі.

Список використаних джерел:

1. Гендерна політика в нормативно-правових документах. Ч. 1. / Г. Г. Жуковська, К. Б. Левченко, О. О. Остапенко, О. І. Сулова. за заг. ред. К. Б. Левченко. Київ. 2020. 186 с.

2. Петрова Л. О., Панфілов О. Ю. Гендерна рівність в армії: участь жінок у військових діях в антитерористичній операції (Операції Об'єднаних Сил) // *Збірник наукових праць Харківського національного університету Повітряних Сил*. 2020. № 2 (64). С. 19-25.

3. Салкуцан С., Кримець Л. Особливості формування гендерної ментальності в Збройних Силах України з урахуванням досвіду провідних країн-членів НАТО. // *Вісник Національного університету оборони України*. 2019. № 2 (52). С. 102-111.